

Актуальні питання дослідження правосвідомості

Сокрут В.М., кандидат філософських наук, доцент, доцент філософії права та юридичної логіки НАВС

Серед основних чинників актуальності проблематики, пов'язаної з дослідженням феномена правосвідомості в межах сучасного правознавства можна виділити як об'єктивні, так і суб'єктивні.

До перших належать насамперед ті процеси демократизації суспільно-політичного життя, які стимулюють докорінні перетворення у сфері правосвідомості, спрямовані на її «автономізацію», звільнення від державної монополії та підпорядкування загальнолюдським цінностям та ідеалам.

Інші зумовлені численними прогалинами у розробці науково-теоретичного підґрунтя раціоналізації здійснення зазначених перетворень.

Навіть сутнісний зміст згаданого феномена, його структура, форми реалізації та суспільно-буттєві функції сьогодні ще не мають свого однозначного узагальноючого визначення; існуючі ж визначення та класифікації здебільшого містять логічні некоректності, що ускладнює оперування даними поняттями. Так, правосвідомість найчастіше асоціюється в сучасній літературі саме з розвитком громадянської правосуб'єктності, її осмисленням з позиції ідеалів правової держави, а також реалізації природних і невід'ємних прав і свобод людини та громадянина, що, звичайно, дуже звужує логічний обсяг цього поняття.

В результаті, коли йдеться не лише про специфічні риси правосвідомлення в епоху демократичних трансформацій суспільного життя, але й про загальні характеристики даного явища (поширювані навіть на такі етапи історії правового регулювання, яким, навпаки, була притаманна домінанта «права сили» та «диктатури страху»), то при цьому доводиться апелювати до категорій «неправа», «неправової свідомості» то що.

Поділяю думку російського дослідника І.О. Ільїна, що «потворна правосвідомість все ж таки залишається правосвідомістю, але перекручує свій зміст; вона звертається до ідеї права, але бере від неї тільки схему, користується нею по-своєму, зловживає нею і наповнює її недостатнім перекрученим змістом»; і хоча при цьому, так би мовити, «виникає неправове право, яке все ж таки називається правом, компрометує у свідомості людей саму ідею права і підриває віру в неї» [1, с. 20], воно, разом з тим, є результатом осмисленого відношення до права, а, отже, також являє собою певний модус правосвідомості.

Тож, дедалі очевиднішою стає потреба теоретичного узагальнення та систематизації уявлень про зміст, структуру, функції, внутрішню логіку упорядкування та механізми формування й реалізації регулятивних засад правосвідомості.

Інакше кажучи, в руслі сучасних комплексних досліджень у сфері філософії права та ряду інших галузей теоретичного правознавства актуалізується проблема не просто узгодження та уніфікації такого роду уявлень, а наукової розробки цілісної теорії генезису й функціонування правосвідомості.

Незважаючи на досить широкий спектр концептуальних позицій щодо можливостей та напрямків побудови такої теорії, найбільш конструктивним у

цьому плані є підхід, що ґрунтується на дослідженнях онтологічних основ правосвідомлення. Адже попри те, що правова належність, здавалося б, відноситься виключно до деонтологічного світу – світу бажаного, а не фактичного буття, будь-яке знання про таку належність можна вважати насправді науковим лише за мірою його узгодження з тією природно-суспільною реальністю, в контексті якої це знання має матеріалізуватися з метою здійснення даної належності. До того ж, у контексті сучасної теоретичної науки «онтологія доцільності» вже досить міцно закріпила за собою статус однієї з найважливіших концептуальних засад, згідно з якою сама доцільність тлумачиться не тільки як суто людський спосіб відношення до світу, але й як іманентний принцип самоорганізації останнього[18, с. 14].

Список використаних джерел:

1. Ильин И. А. О сущности правосознания/ И. А. Ильин. – М.: Рагорть, 1993. – 325 с.
2. Зеленцов А. Б. Коссио Карлос / А. Б. Зеленцов // Антология мировой правовой мысли. – М., 1999. – Т. 3. – С. 731 – 732.

Організаційні форми соціального захисту дітей

Горбенко С.Л., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології та педагогіки ННПП НАВС

Соціальна робота у сфері освіти в Україні почала по суті формуватися у 80-90 рр. ХХ ст. – етап соціальних, політичних, економічних змін і зрушень. Виникають нові організаційні форми соціального захисту дітей:

- соціальні служби для молоді;
- управління у справах неповнолітніх;
- реабілітаційні центри; притулки для тимчасового перебування неповнолітніх;
- волонтерство;
- спонсорська підтримка;
- допомога і меценатство [2].

Соціальна робота базується на теоретичній базі соціальної педагогіки, але є ширшою за змістом, рівнем складності впливу на особистість.

- Особливості соціально-педагогічної роботи в системі середньої освіти:
- організація роботи соціальних служб на основі посередницьких і партнерських зв'язків із закладами освіти на базі угод про співробітництво;
  - розробка теоретичних моделей соціальної роботи на основі зарубіжного
  - просвітництва щодо реалізації соціальних програм і проєктів;
  - консультативна соціальна робота;
  - соціальний патронаж, опіка і супровід дітей-інвалідів, дітей із малозабезпечених родин, дітей-сиріт та дітей, які залишилися без піклування батьків;
  - культурно-розвільнена діяльність (фестивалі творчості, конкурси, виставки);
  - реабілітаційна робота з підлітками;
  - інтеграція
  - досвіду соціальної роботи [1].
- Організація соціальної роботи проводиться за такими напрямками:
- дітей із особливими потребами [1].